

RAPORT
privind controlul actelor autorităților administrației publice locale
în anul 2018

Informații generale

- Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat (OTCS) sunt abilitate cu atribuțiile de bază: **1)** coordonarea generală a activității serviciilor publice descentralizate și implementarea politicilor de descentralizare administrativă; **2)** controlul legalității actelor adoptate sau emise de autoritățile administrației publice locale de ambele niveluri, exercitat în condițiile art.61-69 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală și HG nr.845/2009 cu privire la oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat.
- În Republica Moldova activează 10 OTCS, care deservește următoarele unități administrativ-teritoriale: **Bălți** (mun.Bălți, r-l Fălești, r-l Glodeni, r-l Rîșcani, r-l Sîngerei); **Cahul** (r-l Cahul, r-l Cantemir, r-l Taraclia); **Chișinău** (mun.Chișinău, r-l Criuleni, r-l Dubăsari, r-l Ialoveni, r-l Strășeni); **Căușeni** (r-l Căușeni, r-l Anenii Noi, r-l Ștefan Vodă); **Comrat** (Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia), **Edineț** (r-l Edineț, r-l Briceni, r-l Dondușeni, r-l Ocnița); **Soroca** (r-l Soroca, r-l Drochia, r-l Florești); **Hîncești** (r-l Hîncești, r-l Leova, r-l Cimișlia, r-l Basarabeasca); **Orhei** (r-l Orhei, r-l Rezina, r-l Șoldănești, r-l Telenești); **Ungheni** (r-l Ungheni, r-l Nisporeni, r-l Călărași).
- Conducerea OTCS este asigurată de șeful Oficiului, care este reprezentantul Guvernului în teritoriu.

Capitolul I. Activitatea OTCS în domeniul exercitării controlului administrativ de legalitate în anul 2018.

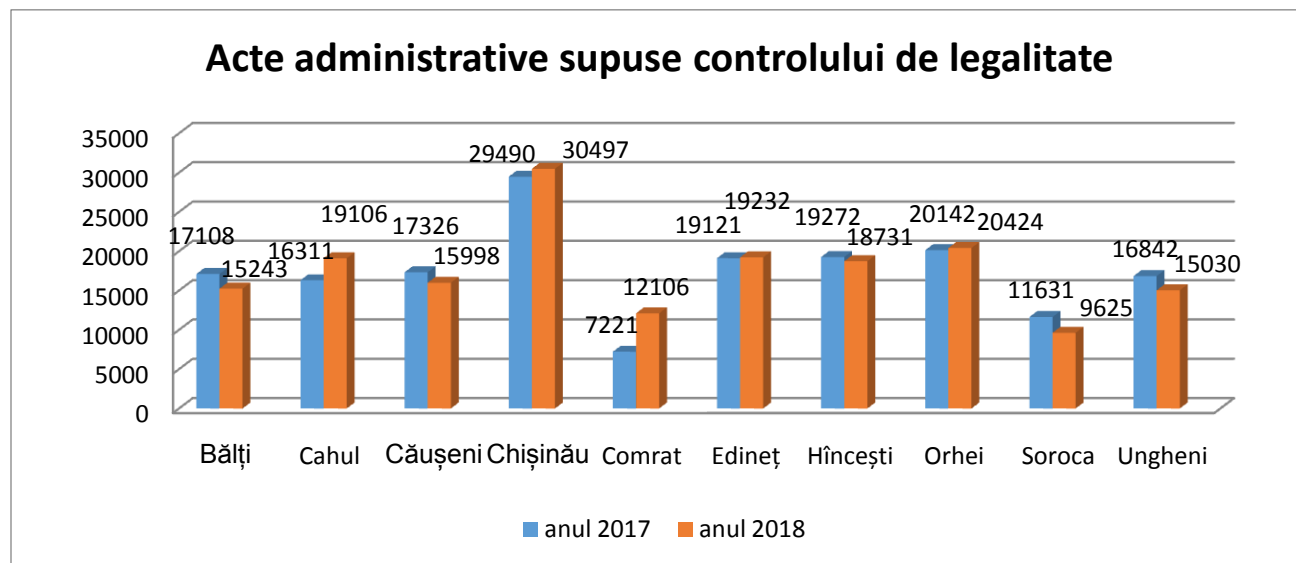
În temeiul prevederilor art.72 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, Raportul anual privind activitatea de control a actelor APL a fost elaborat în baza informațiilor prezentate de OTCS.

În anul 2018 au fost supuse controlului de legalitate **175 992** acte administrative, dintre care:

- **63 997** acte ale autorităților deliberative (decizii ale consiliilor raionale și consiliile municipale Chișinău și Bălți, legi și hotărâri ale Adunării Populare a Găgăuziei), ceea ce constituie **36,4%** din numărul total de acte parvenite spre control;
- **106 684** acte ale autorităților executive (dispoziții ale primarilor, președinților de raion, pretori de sector, hotărâri ale Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia), ceea ce reprezintă **60,6%** din volum;
- **5 311** acte ce vizează contractele de licitații și achiziții desfășurate de către autoritățile administrației publice locale de ambele niveluri (**3%**).

Comparativ cu anul precedent perioadei de referință, volumul actelor administrative prezentat de către autoritățile administrației publice locale spre control **a crescut per-total cu 1 528 acte.**

Creșterea semnificativă a numărului de acte supuse controlului de legalitate s-a atestat la OTCS Comrat (cu 4 885 acte) și Cahul (cu 2 795 acte). Totodată, 5 OTCS (Bălți, Căușeni, Hîncești, Soroca, Ungheni) au înregistrat micșorarea volumului actelor controlate.

În conformitate cu art.64-67 din Legea nr.436/2006, în perioada de referință OTCS au supus:

- **170 721** acte controlului **obligatoriu**;
- **5 271** acte controlului **facultativ**;
- **158** acte **la solicitarea persoanelor vătămate**;
- **280** acte **la cerința autorităților publice locale și altor entități interesate**.

În categoria actelor supuse controlului obligatoriu au fost raportate:

- **63 997** acte ale autorităților deliberative de nivelul I și II;
- **101 413** acte ale autorităților executive de ambele niveluri;
- **5 311** contracte de licitații/achiziții.

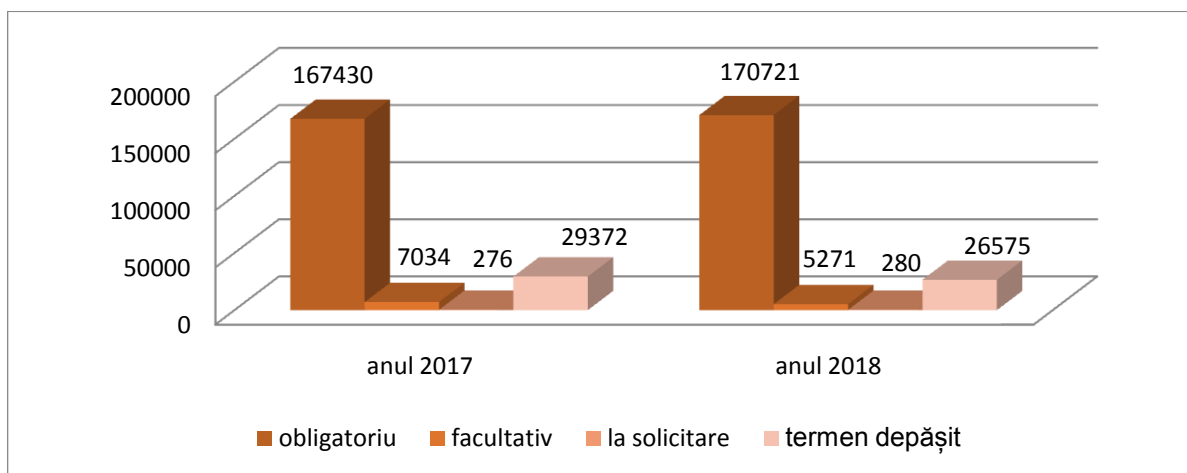
Controlului facultativ au fost supuse **659** dispoziții ale președinților de raion și **4 612** ale primarilor.

Controlul exercitat la solicitare a vizat:

- **19** decizii ale consiliilor locale de nivelul II și **137** acte adoptate de consiliile locale de nivelul I;
- **7** dispoziții ale președinților de raion și **57** – ale primarilor;
- **22** acte ale Adunării Populare și Comitetului Executiv al Găgăuziei;
- **38** contracte încheiate ca rezultat al licitațiilor și achizițiilor desfășurate.

Din numărul total de acte transmise spre control - **26 576** au fost **prezentate tardiv**, cu încălcarea prevederilor art.64 alin.(2) al Legii nr.436/2006, ce reprezintă **15,10%** din totalul de **175 992**.

Totodată, comparativ cu anul precedent, se atestă **dinamică pozitivă în descreștere** a actelor transmise spre control cu depășirea termenului (în anul 2017 - 29 372 acte, 16,9%).

Concluzie: Se impune necesitatea consolidării capacităților specialiștilor OTCS, reieșind din majorarea numărului actelor administrative supuse controlului de legalitate.

Capitolul II. Acte administrative notificate și cazuri de sesizare a instanțelor de contencios administrativ.

Pe parcursul anului 2018 din numărul total de 175 992 acte prezentate spre control administrativ, au fost notificate ca fiind emise/adoptate cu încălcarea cadrului normative **1 860** acte administrative (**1,05%**), dintre care:

- **1 405** acte ale autorităților locale deliberative de nivelul I și II (**75,5%**);
- **431** acte ale autorităților executive de ambele niveluri și pretorilor (**23,17%**);
- **24** acte ce vizează licitațiile și achizițiile (**1,3%**).

Urmare a sesizărilor înaintate, autoritățile administrației publice locale:

- au abrogat, modificat și completat **1 140** acte administrative - **61,3%** din volumul total al notificărilor;
- și-au menținut poziția vizavi de actul contestat, respingând notificarea în **286** cazuri (**15,4%**).

La finele perioadei de raportare **434** notificări (**23,3%**) se aflau în proces de examinare.

Cele mai frecvente încălcări a prevederilor legale și notificări înaintate de OTCS vizează următoarele domenii:

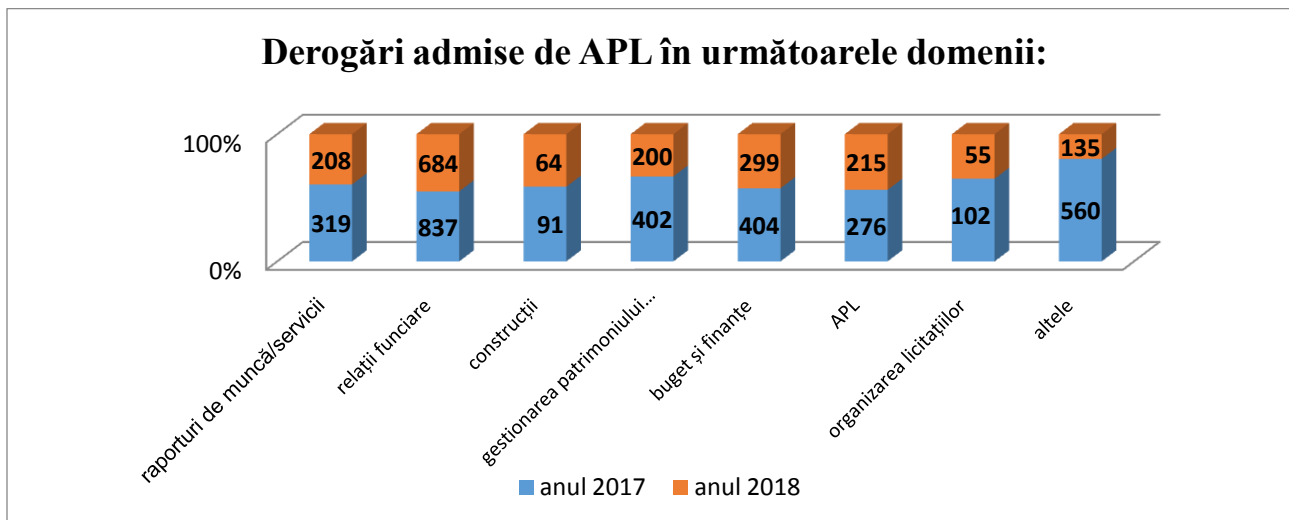
funciar (înstrăinarea, înregistrarea, arenda, formarea, locațiunea bunurilor imobile, organizarea licitațiilor funciare, schimbarea destinației/modului de folosință a terenurilor etc.);

buget și finanțe (executarea bugetelor locale, acordarea ajutorului material și indemnizațiilor unice, stabilirea taxelor locale, scutirea de achitare a impozitelor/taxelor, aprobarea tarifelor pentru deservire tehnică etc.).

administrație publică locală (depășirea competențelor funcționale de către primari, președinți de raion și consiliile locale, ridicarea înaintea de termen a mandatului de consilier local etc.);

raporturi de serviciu (delegarea exercitării atribuțiilor funcționale, acordarea concediilor, angajare prin cumul, concedierea etc.);

gestionarea patrimoniului public (transmiterea în comodat a încăperilor și clădirilor, declararea cauzei de utilitate publică de interes local a bunurilor APL, repartizarea spațiului locativ etc.).

În scop de consultare sub aspectul legalității procedurii de desfășurare și a proiectelor de decizie luate în dezbateri la ordinea de zi și întru prevenirea adoptării actelor administrative neconforme legislației, angajații OTCS au participat, fără drept de vot și implicare, la lucrările a **163 ședințe ale consiliilor locale** de ambele niveluri.

Actele administrative considerate ilegale, respinse de autoritățile administrației publice locale, au fost examinate de instanțele contenciosului administrativ.

În perioada de referință au fost înaintate **407** de acțiuni, subsidiar fiind examinate **90** în instanța de Apel și **58** – în instanța de Recurs. Concomitent, pe rol se aflau **708** dosare, depuse anterior perioadei de referință.

Situația privind rezultatele examinării acțiunilor în contenciosul administrativ:

a) în **instanța de fond** au fost examinate **1 002** dosare, dintre care:

- **337** – admise;
- **73** - respinse;
- în **127** de cazuri OTCS au retras/renunțat la acțiune pe motivul conformării/prezentării de către APL a documentelor ce au stat la baza aprobării actelor administrative;
- **451**- rămân în proces de examinare;
- în **14** cazuri procesul a fost încetat sau cererea a fost scoasă de pe rol.

b) în **instanțele de Apel și Recurs** din **254** dosare aflate în examinare:

- **76** cereri au fost soluționate pozitiv;
- **44** - respinse;
- **132** – se află pe rol în examinare;
- în **2** cazuri a fost încetat procesul/renunțat la Apel.

c) Angajații OTCS au participat în **19** dosare, în calitate de *intervenient principal* și în **36** procese judiciare, în calitate de *intervenient accesoriu*.

Pentru reprezentarea intereselor Cancelariei de Stat, angajații OTCS în perioada de referință au participat în **peste 1 600 ședințe de judecată**.

Concluzie: Faptul că o parte considerabilă din actele administrative sunt abrogate/modificate/completate de către emitenți, inclusiv admise de instanțele judecătorești, denotă că exercitarea controlului de legalitate își atinge scopul scontat de asigurare a corectitudinii funcționării administrației publice locale în condiții de legalitate.

Capitolul III. Activitatea desfășurată pe segmentul conlucrării cu APL și cetățenii din teritoriu.

În scopul asigurării unei conlucrări eficiente cu autoritățile administrației publice locale din raza de activitate, OTCS au consolidat eforturile pentru informarea și instruirea acestora în domeniile de competență, care s-au manifestat prin punerea la dispoziție a bazei legislative și a modificărilor operate, precum și organizarea seminarelor instructiv-metodice pentru responsabili.

Specificăm, că în a doua jumătate a anului 2018, o atenție sporită a fost atrasă implementării Registrului de stat al actelor locale, care a început să funcționeze odată cu intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr.161/2016 (din 28.10.2018). Instruirea angajaților din APL privind cerințele tehnice ale Registrului electronic a fost realizată de către OTCS în cadrul desfășurării a **peste 290 seminare** tematice și lecții/ateliere practice, inclusiv cu deplasarea în teritoriu.

Totodată, a fost acordat **ajutor metodologic** și **consultativ-juridic** aleșilor locali și funcționarilor publici din raza de activitate: prin telefon sau la vizită în **peste 42 840 solicitări**.

În cadrul orelor de audiență, au fost primite peste **1 960** persoane, care în cadrul întrevederilor cu șefii OTCS au sesizat diverse întrebări cu caracter personal, preponderent axate pe litigiile funciare asupra unor loturi de pământ, conflicte în raporturi de serviciu/muncă, dezacordul cu achitarea anumitor taxe locale etc.

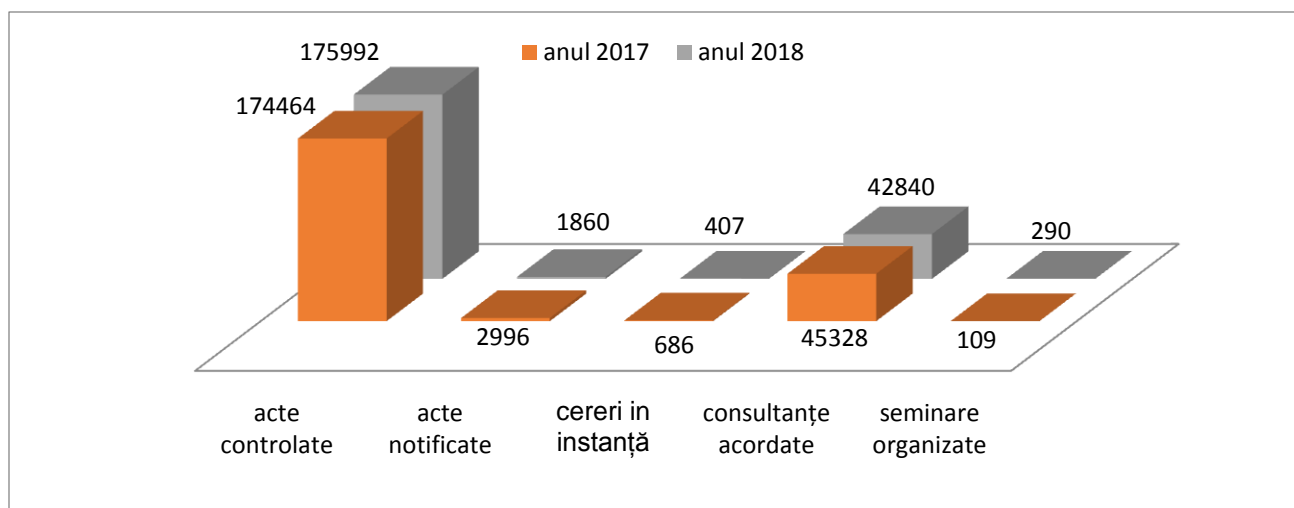
Un alt segment relevant în activitate a constituit examinarea petițiilor de la cetățeni și persoane juridice în număr de **625**, la care au fost date răspunsuri în termenul stabilit.

Concluzie: Acordarea ajutorului metodologic, consultativ-juridic calitativ autorităților administrației publice locale și examinarea problemelor de competență, parvenite de la cetățeni din raza de activitate – rămîne o prioritate în activitatea OTCS.

Încheiere

Îndeplinirea atribuțiilor funcționale în domeniul exercitării controlului administrativ de legalitate în perioada de referință a fost asigurată de **39** angajați ai OTCS, inclusiv **3** șefi-adjuncți (din Bălți, Căușeni, Soroca). Astfel, fiecare angajat responsabil de control a verificat în mediu **4 500** acte pe parcursul 2018 (din volumul total de 175 992).

În diagrama de mai jos este arătată evoluția unor indici de bază în perioada anilor 2017-2018:

Potrivit datelor incluse, **în creștere continuă** este numărul actelor emise/adoptate de autoritățile administrației publice locale prezentate spre control administrativ.

În același timp, se atestă **scăderea ponderii** actelor prezentate spre verificare cu **depășirea termenului** legal stabilit, precum și a cazurilor, în care autoritățile emitente au fost sesizate despre anumite neconcordanțe în actele administrative. La fel, în **diminuare** este numărul acțiunilor inițiate/ examinate în instanțele contenciosului administrativ.

Acest fapt denotă, că actele administrative emise/adoptate de APL **devin mai calitative și conforme prevederilor legale**.

Totodată, pentru nerespectarea termenelor de prezentare spre verificare, autoritățile publice locale respective au fost avertizate și, în unele cazuri, persoanele responsabile au fost atrase la răspundere contravențională, conform art.349 al Codului Contravențional.

Ponderea mărită a derogărilor admise la adoptarea actelor administrative se menține pe domeniile: *relații funciare, buget și finanțe, gestionarea patrimoniului public, raporturi de serviciu*.

Aleșilor locali și funcționarilor publici frecvent a fost acordat suportul metodologic și consultativ, în scopul bunei desfășurări a ședințelor consiliilor locale și îmbunătățirii cunoștințelor pentru aplicarea corectă și uniformă a cadrului normativ din domeniu.